

VETERANPLAN

for Ringeriksregionen

JANUAR 2023

Ringeriksregionen

VETERANPLAN

for Ringeriksregionen

Januar 2023

Interkommunalt politisk råd for Ringeriksregionen

Ringeriksregionen

Dato for vedtak av Veteranplan for Ringeriksregionen i de fem kommunene:

- Vedtatt av kommunestyret i Hole kommune, dato: .. , sak:
- Vedtatt av kommunestyret i Krødsherad kommune, dato: .. , sak:
- Vedtatt av kommunestyret i Modum kommune, dato: .. , sak:
- Vedtatt av kommunestyret i Ringerike kommune, dato: .. , sak:

Innhold

Forord	4
Innledning	5
Bakgrunn for regionens veteranarbeid	6
Målsettinger med veteranplanen	7
Målgrupper	7
Veteraner fra internasjonale operasjoner	8
Veteraner i Ringeriksregionen	9
Innsatsområder	10
Tiltaksplan per innsatsområde	11
Finansiering av tiltak	15
Ringeriksregionens militære historikk og tradisjoner	16
Ressurser/Kontakter	18
Rollen som veterankontakt	19
Forsvarets oppfølging av veteraner	20
Kontaktinformasjon aktuelle partnere	21
Organisering av arbeidet med regional veteranplan	22

Ringeriksregionen

Forord

Norge har gjennom flere tiår deltatt i ulike militære operasjoner i krigs- og konfliktområder. Flere tusen norske kvinner og menn har erfaring fra slike innsatser. Ivaretagelse av veteraner som har deltatt i internasjonale operasjoner er et viktig felles samfunnsansvar.

Ringeriksregionen (Krødsherad, Modum, Hole, Ringerike og Jevnaker) har vært en forsvarsregion i lang tid. Tyngdepunktet har ligget i Hole og Ringerike, som har vært vertskommuner for flere militærleirer. Mange i regionen har vært eller er tilknyttet Forsvaret som militær, sivilt ansatt eller familie.

Per i dag er det få militære arbeidsplasser igjen i regionen, men mange bor her fortsatt med sine familier.

Vi som er ordførere i Ringeriksregionen, vil at veteranene i våre fem kommuner skal bli verdsatt gjennom arrangementer, markeringer og andre tiltak.

Veteraner er mennesker med ulike erfaringer, opplevelser og behov. Ringeriksregionen ønsker at kommunene skal oppleves som gode og tilgjengelige for våre veteraner og deres nærmeste. Vi vil med planen styrke rutiner for oppfølging av den enkelte og deres familier.

Samtidig ønsker vi å invitere til at den kunnskap og erfaring som veteraner har, kan bli benyttet til det beste for lokalsamfunnene.

Med hilsen

Sunni Grøndahl Aamodt
Ordfører i Modum
Leder av regionrådet

Morten Lafton
Ordfører i Jevnaker

Knut Martin Glesne
Ordfører i Krødsherad

Kirsten Orebråten
Ordfører i Ringerike

Syver Leivestad
Ordfører i Hole

Fra venstre: Sunni G. Aamodt (Modum), Knut Martin Glesne (Krødsherad og leder av regionrådet), Syver Leivestad (Hole), Morten Lafton (Jevnaker) og Kirsten Orebråten (Ringerike)

Innledning

Begrepet «veteran» favner både personer som deltok i hjemlige operasjoner under 2. verdenskrig og personer som har deltatt i internasjonale operasjoner, inkludert fredsbevarende eller fredsopprettende oppdrag, fra andre verdenskrig og fram til i dag. De som har vært i utenlandsoppdrag for politiet og Utenriksdepartementet i regi av Forsvaret, regnes også som veteraner.

Siden 1947 har over 100.000 norske kvinner og menn deltatt i ulike militære operasjoner i krigs- og konfliktområder i andre land. Siden oppstarten av FN-operasjonen i Libanon i 1978 har mer enn 40.000 bidratt i fredens tjeneste for Norge og det internasjonale samfunnet.

Forsvaret har gjennom mange år hatt betydelig aktivitet i Ringeriksregionen, og har vært en stor arbeidsgiver. I dag er det ikke så mange militære arbeidsplasser lokalisert i vårt område, men det er fortsatt en del som pendler til Osloregionen og Sessvoll/Gardermoen. I Ringeriksregionen er det bosatt om lag 850 veteraner fra internasjonale operasjoner. Tallet på veteraner er usikkert og deres familie er ikke medregnet. Det er viktig å være oppmerksom på at dette er tall fra 1978 og fram til i dag.

Norge har over 50.000 veteraner fra internasjonal tjeneste som tjenestegjorde før 1978, men på grunn av manglende rutiner på journalføring, samt at Norge var sent ute med å innføre personnummer, er ikke denne oversikten god nok. Sannsynligvis er antallet veteraner i kommunene noe høyere.

I Ringeriksregionen
er det bosatt ca.

850
veteraner

fra internasjonale
operasjoner.

Ambisjonsnivået i planen er lagt slik at tiltakene skal være realistiske, gjennomførbare og relevante. Over tid er det naturlig at noen tiltak bør tas ut og andre komme inn. Rullering av planen er derfor lagt inn som et eget punkt.

Bakgrunn for regionens veteranarbeid

I 2009 kom Stortingsmelding 34 «Fra vernepliktig til veteran». Regjeringens handlingsplan «I tjeneste for Norge», ble lansert i 2011. Handlingsplanen var forankret i flere departementer og understreket nødvendigheten av en helhetlig og koordinert ivaretagelse og oppfølging av personer som har tjenestegjort for Norge i utlandet.

I 2014 kom oppfølgingsplanen fra Regjeringen der samfunns målet beskrives som «å styrke samfunnets ansvar og ivaretagelse av personell før, under og etter internasjonale tjenester for Norge, og å styrke tverrsektoriell kompetanse og samhandling».

Kommunene spiller en sentral rolle i dette arbeidet, og det er i kommunene at utøvelsen av et felles samfunnsansvar vil komme til uttrykk.

Kommunene oppfordres derfor til å utarbeide kommunale eller interkommunale planer med lokale tiltak for å følge opp og ivareta personer som har vært i internasjonal tjeneste.

I oppfølgingsplanen fra 2014 er det lagt viktige føringer for kommunene:

- Det bør legges til rette for bedre samhandling og utvikling av lokale tiltak for oppfølging og ivaretagelse av personell som har vært i internasjonal tjeneste.
- Kommunene oppfordres til å utarbeide (...) veteranplaner.
- Planene bør fokusere på behov hos veteraner og deres familier med fokus på samhandling mellom ulike kommunale aktører.
- Sentrale elementer i planen bør være kompetanseheving, beskrivelse av forpliktende samarbeid mellom relevante aktører, og ivaretagelse av veteraner og deres familier, som har behov for ulike tilbud.

Bilde: 8. mai er frigjøringsdagen og veterandagen. Foto: Alf Bjarkøy

Bilde: 8. mai markering i Nordre park i Hønefoss. Foto: NVIO

Målsetninger og målgrupper

Målsetninger:

- Å synliggjøre og ta i bruk veteraner som en ressurs for lokalsamfunnet
- Å gjøre kommunene i Ringeriksregionen rustet til å oppfylle sin rolle som den primære leverandøren av tjenester til veteranene og deres familier
- Å bidra til samhandling og samarbeid i regionen om kompetanse og forståelse.
- Å ha en plan som fungerer som et opplysningsdokument for veteraner, kommunene og øvrige aktører i lokalsamfunnet

Målgrupper:

- Primærmålgruppen for planen er veteraner fra internasjonale operasjoner og deres familier
- Sekundærmålgrupper er aktører som kan bidra til at målene i planen blir nådd, blant andre skoler, NAV, veterankontakter, fastleger, barnehager, lokale militære organisasjoner og nettverk

Bilde: Norske soldater i felt . Foto: Forsvaret

Veteraner fra internasjonale operasjoner

Veteraner utgjør en sammensatt gruppe og er først og fremst en viktig ressurs for samfunnet. De har tilegnet seg unik kompetanse. Mange har erfaring med beredskap, risikoanalyse og arbeid under pressede situasjoner. Dette er kompetanse som er nyttig for kommunene. Mange veteraner vil også kunne være en ressurs i formidlingsarbeidet om krig, fred, konflikt og forsoning i for eksempel skolene.

Det er gjort flere undersøkelser for å kartlegge veteranenes levekår og psykiske helse. De viser at det er en liten gruppe som har langvarige psykiske plager, eller er i fare for stressplager etter hjemkomst. Enkelte undersøkelser viser at en av ti sliter med psykiske plager etter tjenesten i utlandet.

Denne gruppen er derfor utenfor arbeidslivet i dag. Noen prosenter, her brukes ofte tallene fem til sju prosent, har behov for ulike former for oppfølging etter utenlandstjenesten. De har krav på å møte et kompetent tjenesteapparat. Det første året etter hjemkomsten henvender Forsvaret seg til veteranen og prøver på den måten å fange opp veteraner som har fått ettervirkninger etter tjeneste.

Et overordnet prinsipp er at skadet og traumatisert personell skal følges opp av de ordinære helse-, omsorgs- og sosialtjenester. Traumer og skader som veteranene kan ha vært utsatt for setter høye krav til kompetansen i de ordinære tjenestene. Utfordringene er sammensatte og komplekse.

Bilde: Norsk soldat i felt. Foto: Forsvaret

Veteraner i Ringeriksregionen

Bilde: Norsk soldat i felt. Foto: Forsvaret

Tall fra Forsvaret tilsier at det er om lag 850 veteraner i Ringeriksregionen per. 2022.

I følge Forsvaret kan summen (563) ganges med 1,5 for å få et tilnærmet riktig antall veteraner.

Kommune	Antall
Ringerike	299
Hole	94
Modum	81
Jevnaker	77
Krødsherad	12
Totalt	563

Innsatsområder

Målene i planen oppnås gjennom tiltak knyttet til tre innsatsområder:

1

Engasjement

Handler om å anerkjenne, ivareta og følge opp veteranene.

2

Ressurs

Beskriver veteranene som aktive personer i lokalsamfunnet med formidling av kunnskap og opplæring av ulike målgrupper, samt forebygging.

3

Involvering

Er viktig for at veteraner skal møte likemenn, bygge nettverk, delta på lokale møteplasser og bidra i aktiviteter og ved arrangement.

Bilde: Markering av FN-dagen.
Foto: NVIO

Bilde: To norske soldater. Foto: Forsvaret

Tiltaksplan per innsatsområde

IINNSATS	TILTAK	BESKRIVELSE	ANSVAR	FRIST
Informasjon om veteranplanen og kompetanseheving	Orientering om planen	Ved denne planens iverksettelse skal det gjennomføres et orienteringsmøte mellom veterankontakten, NAV, skole- og oppvekst (helsestasjoner, barnehager, skoler/helsesøster osv) og helse- og omsorg (fastleger m.v.) for å orientere om planen, veterankontaktens rolle og hvordan problemstillinger knyttet til veteraner skal håndteres.	Rådmann/ kommune- direktør	
	Offentliggjøre planen	Ved denne planens iverksettelse skal det utarbeides en pressemelding og/eller kjøpes annonseplass i relevante medier for å orientere veteraner og allmennheten forøvrig. Dette tiltaket kan gjøres i fellesskap av IPRet.	Regionråds- koordinator	
	Planen ut på nettsider	Kommunene skal omtale eller legge ut denne planen på sine ordinære nettsider og etablere et eget område der informasjon legges ut og kontaktopplysninger til veterankontakten framgår. Det anses som fordelaktig dersom oppbyggingen av nettsider er tilnærmet lik for kommunene i regionen IPR for Ringeriksregionen skal på sine nettsider henvise til kommunenes nettsider.	Rådmann/ kommune- direktør	
	Vurdere behov for kompetanse	Vurdere tiltak for kompetanseheving hos personell i tjenester slik som kommunehelsetjenesten, skoler og barnehager og hos veterankontakten. Se side 21 for e-læringskurs.	Rådmann/ kommune- direktør	

Kommunens oppfølging av planen		Tiltaksplanen rulleres første året av hver kommunestyreperiode. Første gang innen 31.12. 2024.	IPR Rådmannsutvalg initieres av regionråds-kordinator	31.12.2024
---------------------------------------	--	--	---	------------

INNSATS	TILTAK	BESKRIVELSE	ANSVAR	FRIST
ENGASJEMENT				
Anerkjennelse	8. mai markering	Kommunene arrangerer en årlig markering for veteranene og den øvrige befolkningen i kommunene i samarbeid med Forsvaret og frivillige eksterne organisasjoner med ordføreren som vertskap. Arrangementet legges til frigjørings- og veterandagen 8. mai. Veteranenes nærmeste inviteres. Samarbeid om markeringen med andre kommuner tilstrebes.	Kommunene ved ordfører	Årlig
	Kartlegging av minnesmerker m.m.	Kartlegging av veteranmonumenter/minnesmerker i regionen, plassering av disse og tilrettelegging for publikum.	Rådmann/kommunedirektør	31.12.2023
Ivaretagelse	Opprette veterankontakter * med kunnskap og oversikt	Opprettelse av en veterankontakt i hver kommune for de kommunene som ikke har det per i dag. Veterankontakten har ansvar for å holde oversikt over kommunens tilbud (til veteraner og deres familie), samt besitte kunnskap om sentrale aktører innenfor feltet og det tilbudet de har.	Rådmann/kommunedirektør	01.07.2023
	Helsetjenester	Kommunene ivaretar veteranenes behov gjennom det ordinære hjelpetilbudet.	Helse-tjenesten i kommunene	Fortløpende

*Veterankontakten er en person i kommunen som til enhver tid er oppdatert på veteranfeltet og som er innbyggernes kontaktpunkt i kommunen for veteranrelaterte henvendelser.

Oppfølging	NAV	NAV skal ha kjennskap og kompetanse om veteraner, deres erfaringer og utfordringer, samt rettigheter knyttet til erstatninger. Kompetansemiljøet ved NAV Elverum anbefales benyttet.	NAV	Fortløpende
	Oppfølging av barn og unge	Kommunenes helsestasjoner skal være oppmerksom på eventuelle behov for ekstra støtte og veiledning til familier der ett familiemedlem er, eller har vært, i internasjonale operasjoner. Helsesykepleiere skal sikre oppfølging av familien, og ha et særlig øye for barna i familien som møter helsestasjon og skolehelse- tjeneste.	Helse- tjenesten i kommunene	Fortløpende
	Samarbeid med lokale organisasjoner	Kommunene oppretter og vedlikeholder et velfungerende samarbeid med lokale veteranorganisasjoner.	Rådmann/ kommune- direktør	Fortløpende

RESSURS				
Deltakelse	Beredskap	Veteranorganisasjoner kan inviteres inn som ressurs- personer/høringspart i kommunenes arbeid med beredskap.	Rådmann/ kommune- direktør	Årlig
Formidling	Foredrag	Foredrag i forbindelse med 8. mai, 24. oktober og ved andre anledninger.	Veteran- kontakt i samarbeid veteran- organisa- sjoner	Årlig

	Din og min sikkerhet	Samarbeid med lokale veteranorganisasjoner om kurs i personlig beredskap og sikkerhet for skoleklasser og andre aktuelle målgrupper.	Veteran-kontakt koordinerer	Årlig
Forebygging	Støttepersonell	Invitere lokale veteraner som støttepersonell ved frivillige arrangementer og annet frivillighetsarbeid	Frivillighet sentralene i kommunene	Årlig
	Veteranenes kompetanse	Innhente oversikt over kompetanse blant veteraner i regionen.	Veteran-kontakt	31.12.2023

INVOLVERING				
Kollegastøtte	Eget lokale	Et eget, egnet regionalt lokale.	Rådmann/kommunedirektør i regionen	31.12.2023
	Støtte hverandre	Likepersonsarbeid – kollegastøtte	Veteran-kontakt	Fortløpende
Nettverksbygging	Egne arrangement	Egne arrangement for veteraner lokalt og regionalt	Veteran-kontakt	Fortløpende
	Årshjul	Årshjul med aktiviteter for veteraner og deres familier	Veteran-kontakt	Fortløpende
Samfunnsinnsats	Innlegg, kurs m.m.	Invitere veteraner til å bidra i formidling og opplæringsarbeid lokalt	Veteran-kontakt	Hele året

Finansiering av tiltak

Tiltak finansieres over kommunenes ordinære budsjetter. Et felles, regionalt egnet møtelokale for veteraner bør finansieres i samarbeid mellom kommunene. Alle kommunene forutsettes å sette av en årlig sum blant annet til lokale minnemarkeringer (kranser, blomster, utgifter til musikk osv).

Søknader om støtte til større arrangement går via allerede etablerte kanaler for søknader i de respektive kommuner.

Kommune	Søknad sendes til	Frist
Ringerike	Elektronisk søknadsskjema https://www.ringerike.kommune.no//innhold/kultur-og-idrett/Kulturtilskudd/#heading-h2-4	En måned før iverksettelse
Hole	Elektronisk søknadsskjema https://www.hole.kommune.no/tilskuddsordninger.6540883-578182.html	1. desember
Jevnaker	Elektronisk søknadsskjema https://www.jevnaker.kommune.no/soeke-tilskudd.520538.no.html	En måned før iverksettelse
Modum	Elektronisk søknadsskjema https://modum2019.custompublish.com/stoenadsordninger.486511.no.html	April
Krødsherad	Elektronisk søknadsskjema https://www.krodsherad.kommune.no/sok.aspx?soketekst=kulturmidler&Mid1=8	Oktober

Ringeriksregionens militære historikk og tradisjoner

I Ringeriksregionen er det mange krigsminnesmerker knyttet til den lokale militærhistorien, alt fra minnesteiner over den lokale helten Pål Putten fra svenskeslaget på Norderhov 28. mars 1716 til snublesteinene til minne om ofrene for nazismen under andre verdenskrig i Hønefoss by og i Jevnaker.

Ringeriksregionen har historisk vært en sterk forsvarsregion med et levende veteranmiljø, men har en svært begrenset militær aktivitet i dag.

Som følge av omleggingen av Forsvaret i perioden 2002–2005 ble avdelingene Våpenteknisk regiment (Helgelandsmoen), Ingeniørregimentet (Hvalsmoen/Eggemoen)

og Vestoppland HV-distrikt nr. 6 (Eggemoen) nedlagt og leirene avviklet.

Vestoppland infanteriregiment nr. 6 (Hønefoss/Helgelandsmoen) ble nedlagt i 1992.

Sommeren 1868 etablerte 2. Akershuske Infanteribrigade seg på Helgelandsmoen. Hvalsmoen leir ble etablert da Stortinget 21. februar 1893 vedtok å erverve området som eksersérplass for Ingeniørvåpenet.

Helgelandsmoen og Hvalsmoen var mobiliseringsplasser for de norske styrkene da andre verdenskrig brøt ut i 1940.

Bilde: 8. mai markering på Helgelandsmoen i Hole kommune. Foto: NVIO

Kampene på Ringerike i dagene etter den tyske invasjonen 9. april 1940 var blant de hardeste i landet. Oppdraget til de norske styrkene var å forsinke framrykningen til tyskerne, noe de lyktes med i hele to måneder.

I årene 1942 - 1944 etablerte okkupasjonsmakten en operativ flystasjon med maritime overvåkingsfly og transportfly på Eggemoen. Luftforsvaret overtok stasjonen etter krigen og benyttet den til flyskole og øvingsflyging fram til og med 1952.

Fra 1954 ble Eggemoen utbygd som standkvarter og øvingsområde for Ingeniørkompaniet/brigaden i Sør-Norge.

I Ringeriksregionen er det tradisjonelt markeringer ved krigsminnesmerker fra andre verdenskrig på 1. mai, 8. mai, 17. mai og FN-dagen 24. oktober. 8. mai er den nasjonale veterandagen og den dagen vi markerer frigjøringen etter andre verdenskrig.

I dag er det nesten ingen som er med på 8. mai-markeringene som selv deltok under andre verdenskrig. Dagens markeringer må derfor treffe alle fra de som tjenestegjorde i Tysklandsbrigaden, eller under Koreakrigen rett etter 2. verdenskrig, til våre veteraner som er kommet hjem fra blant annet Bosnia, Irak, Libanon, Afghanistan, Tsjad og Sør-Sudan.

Bilde: 8. mai markering, Heggeni Modum.
Foto: Ole Håvard Olsen

Bilde: Fra Grencelledagen, Eiker, Modum og Sigdal forsvarsforening. Foto: Ole Håvard Olsen

*Veteran-
markeringene
må utvikles i
spenningen
mellom
tradisjoner og
fornyelse.*

Ressurser/kontakter

Kommunale veterankontakter

Kontakt kommunens servicetorg eller se kommunens hjemmeside for å komme i kontakt med veterankontakter.

Kommune	Telefon servicetorg:	Hjemmeside:
Jevnaker	61 31 57 00	www.jevnaker.kommune.no
Modum	32 78 93 00	www.modum.kommune.no
Hole	32 16 11 00	www.hole.kommune.no
Krødsherad	32 15 00 00	www.krodsherad.kommune.no
Ringerike	32 11 74 00	www.ringerike.kommune.no

Bilde: Servicetorget i Jevnaker kommune. Foto: Futuria

Rollen som veterankontakt

Opprettelse av en veterankontakt i alle kommunene er det viktigste enkelttiltaket i denne planen i tillegg til et fast møtelokale for veteranene. Rollen som veterankontakt vil ofte utgjøre en svært liten prosentandel av full stilling og kan ivaretas av allerede ansatt person. Ved administrativ plassering av veterankontakten bør personlig egnethet tillegges vekt.

Veterankontakten vil sikre at kommunen har:

- en kontaktperson og et bindeledd mellom kommunen og veteraner, andre kommuner, Forsvaret og andre aktuelle aktører
- oversikt over regionens og kommunens tilbud til veteraner og deres familier, samt innehar en viss kunnskap om fagfeltet
- veilederrolle for veteranen, slik at han/hun finner de riktige tjenester i sin hjemkommune. Veterankontakten har ikke ansvar for den kliniske oppfølgingen av veteranen og/eller pårørende
- en nøkkelpersoner for nettverksbygging og utveksling av erfaringer og kunnskap innenfor nettverk i Ringeriksregionen,
- relevant og oppdatert informasjon til veteraner på kommunens nettsider,
- oppdatert informasjon om å hva som skjer i veteranmiljøet via aktuelle nettsider, sosiale medier og i dialog med Forsvarets veterantjeneste
- deltakelse på aktiviteter i regi av veteranorganisasjonene i den hensikt å innhente informasjon og gi anerkjennelse
- deltakelse på Forsvarets årlige veterankonferanse

Etablering av en kommunal veterankontakt i alle kommuner og et eget, egnet regionalt møtelokale for veteranene anses som de to viktigste tiltakene, og er forutsetninger for å nå målene i veteranplanen.

Forsvarets oppfølging av veteraner

Forsvaret har en rekke tilbud til veteraner og deres familier både før, under og etter tjeneste i internasjonale operasjoner. Forsvaret har et oppfølgingsansvar i ett år etter hjemkomst og noen tilbud og kontaktpunkter kan benyttes hele livet.

Forsvarets veteran tjeneste vil alltid kunne være et kontaktpunkt for kommunene.

Forsvarets veteransenter

Senteret på Bæreia, utenfor Kongsvinger, er et rekreasjons- og aktivitetstilbud som kan benyttes av veteraner og deres familier.

Forsvarets veteransenter kan brukes både før, under og etter tjeneste i internasjonale operasjoner, og tilbyr blant annet:

- Gratis opphold for veteraner og familiemedlemmer til en som tjenestegjør i internasjonale operasjoner. Senteret kan også benyttes under permisjon fra utenlandstjeneste.
- Gjensynstreff for avdelinger.

Forsvarets åpne dør

Åpen dør for veteraner og veteranfamilier er et tilbud til alle veteraner og deres familier. Her kan man få svar på spørsmål om dekorasjoner, dokumentasjon og internasjonale operasjoner, samt råd og veiledning om Forsvarets og samfunnets ulike tilbud til veteraner – uavhengig av når og hvor tjenesten var.

Åpen dør består av et tverrfaglig team med både militært og sivilt ansatte. Teamet har lang erfaring med å gi råd og veiledning til veteraner og deres familier. De fleste i dette teamet er også selv veteraner fra internasjonale operasjoner.

Bilde: Forsvarets veteransenter på Bæreia. Foto: Forsvaret

Kontaktinformasjon

Offentlige instanser som gir tilbud til veteraner:

Forsvarets veteran tjeneste «åpen dør»:
veteraner@mil.no eller telefon 800 85 000

Forsvarets grønne linje, et samarbeid mellom Forsvaret og Kirkens SOS, telefon: 800 30 445

Kontoret for psykiatri og stressmestring og Nasjonal militærmedisinske poliklinikk, telefon: 23 09 79 30

Regionalt ressurs senter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging (RTVS), post@rvtsost.no

RTVS har laget 5 kompetansehevende kurs som de tilbyr gratis til kommuner.

1. Kurs for beslutningstakere i kommunen
2. Kurs for kommunale veterankontakter
3. Kurs for pedagogisk personell i skole og barnehager
4. Kurs for helsepersonell
5. Kurs for leger og psykologer

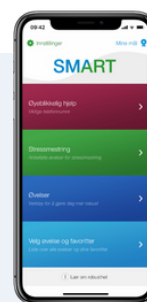
RVT Øst har i samarbeid med Horten kommune lansert en ny nettressurs som gir kunnskap om veteraner fra internasjonale operasjoner. Den nye ressursen gir etterhvert tilgang til et helt nytt e-læringsprogram om veteraner. Dette vil bli tilgjengelig via KS-læring. Her kan du lære mer om veteraner fra internasjonale operasjoner i utlandet, og målgruppen er blant annet veterankontakter i kommunene.

Forsvarets veteransenter, veteransenteret@mil.no, telefon: 62 82 01 00

Kompetansemiljøet for veteransaker ved NAV Elverum. Kontoret er landsdekkende, har spesialkompetanse på veteransaker og gir bistand i enkeltsaker. Telefon: 55 55 33 33, felles e-post: veteran@nav.no

APP: SMART

- et stress- mestringsverktøy

RTVS har utarbeidet en app for å hjelpe veteraner og andre som arbeider i kriseområder med stressmestring.

Lokale foreninger som gir tilbud til veteraner:

Norges veteranforbund for internasjonale operasjoner (NVIO), Ringerike og omegn	Kameratstøttetelefonen 800 48 500
Ringerike forsvarsforening	- En landsdekkende, døgnbemannet hjelpetelefon hvor du får snakke med en som har tjenestegjort utenlands.
Forsvarets seniorforbund	Du kan være anonym. Se:
avd./Ingeniørvåpenet	www.kameratstotte.no
Forsvarets seniorforbund avdeling Ringerike og Hole	
Ringerike reserveoffisersforening	Skadde i internasjonale operasjoner (SIOPS), post@siops.no, telefon: 22 69 56 50
Ringerike brigaderveteranforening	
Eiker, Modum og Sigdal forsvarsforening	
Norges veteranforbund for internasjonale operasjoner (NVIO), post@nvio.no, telefon: 94 01 22 00	Fontenehuset Hønefoss, St. Olavs gate 5, 3510 Hønefoss, telefon: 32 12 66 10

Organisering av arbeidet med regional veteranplan

Arbeidet med veteranplanen har vært organisert under Interkommunalt politisk råd (IPR) for Ringeriksregionen med ressurspersoner oppnevnt av kommunene i samarbeid med Norges veteranforbund for Internasjonale operasjoner (NVIO). Regionrådets ordfører- og rådmannsutvalg har vært styringsgruppe. Utvalget pekte ut prosjektgruppen, som har bestått av:

Navn	Kommune/organisasjon:
Jan Hatten, administrasjon	Ringerike kommune
Kjetil Bredesen, folkevalgt	Jevnaker kommune
Agnete Linde, administrasjon	Hole kommune
Helle Skuterud, administrasjon	Modum kommune
Helge Lund, pensjonert oberst	Krødsherad kommune
Lidia Myhre	NVIO
Raymond Sundby	NVIO

Erik Larsen, Informasjonstjenester, har vært innleid som konsulent for å bistå prosjektleder med møter og produksjon av veteranplanen.

Ringeriksregionen

IPR Ringeriksregionen | ringeriksregionen.no